

Боротьба з корупцією

Конспект уроку. Ознайомлення учнів зі способами боротьби з корупцією

Предмет: політологія.

Цілі:

1. Познакомити учнів зі способами боротьби з корупцією.
2. Показати, що від кожного з нас залежить масштаб процвітання корупції.
3. Учити приймати в житті вірні рішення.

Посібники:

- доповідь на конференції "Від реформи керування до ефективної боротьби з корупцією", Вільнюс, 20 червня 2001 р.;
- схема "Ключ до боротьби з корупцією".

Методи: робота в парах, робота з документами.

ХІД УРОКУ

1. На початку уроку учні знайомляться з поняттями "закон", "хабар", "вибір", "провина", "прагнення нажитись".
2. Гра "Порадся із другом": учні стають у два кола навпроти один одного. Їм дається завдання: стоячі навпроти один одного, обговорити в парі представлене поняття, наприклад, "хабар". Після обговорення поняття учасники зовнішнього кола здвигуються на одну людину. Тоді дається нове поняття, учні обговорюють його вже в новій парі. У такий спосіб обговорюються всі представлені поняття.
3. Після гри учні разом з учителем узагальнюють обговорювані поняття. Учитель підкреслює учням, що всі обговорені поняття пов'язані з поняттям "корупція". Після узагальнення на дошці записується визначення корупції.
4. Тема цього уроку "Боротьба проти корупції", тому найбільша увага приділяється розгляду способів боротьби з корупцією.

Робота з документом

Учні у групах читають доповідь, установлюють засоби боротьби з корупцією та систематизують їх у ключ боротьби з корупцією.

Учням представляється документ "Досвід компанії "Shell" у боротьбі з корупцією".

"Концерн "Shell Group" займається господарською діяльністю у 130-ти країнах світу. <...> За багато років своєї діяльності Shell розвив політику боротьби з корупцією. <...>

Щоби провести чищення всередині групи компаній, керівництво Shell насамперед відродило загальні принципи бізнесу групи. Вони застосовуються не тільки всередині компанії, а й у відносинах із постачальниками, клієнтами, державними органами. <...> Які ж ці принципи? Найзвичайнісінькі: надавати кожному клієнту послуги на вищому рівні та найбільш якісні продукти, займатись господарською діяльністю з повагою до суспільства країни, не порушувати юридичну систему країни, берегти інвестиції акціонерів, гарантувати чесну й "чисту" господарську діяльність в умовах вільної конкуренції. <...> Необхідно контролювати дотримання встановлених принципів.

Щорічно кожний працівник зобов'язаний підписувати обіцянку про узгодження інтересів на роботі, а також повідомляти про кожний випадок, не сумісний із загальними принципами бізнесу Shell.

"Shell Report" почав видаватись у 1998 році. Одна з його цілей - представити зведений звіт про здійснену діяльність і взяті на себе зобов'язання <...>. Як повідомляється, протягом 2000 року було виявлено близько чотирьохсот випадків одержання хабарів (для порівняння - у 1999 р. їх було тільки три), у результаті чого з роботи були звільнені сім чоловік. Фінансова вартість подій - 89 тисяч доларів. Багато це чи мало для 1340 країн і 90 тисяч працівників?..

Навіть після чищення всередині компанії не завжди легко це довести суспільству <...> Сьогодні, після семи років діяльності, ми можемо сміливо декларувати, що в Литві можна працювати відповідно до принципів чесного й етичного бізнесу <...> Простий приклад: щоденні газети в 1996-1997 р. майоріли заголовками про недіючий концерн "Мажейкю нафта" та зменшувані запаси палива на бензоколонках. Одного разу вранці на територію бензоколонки приїжджає державний службовець із двома ємностями місткістю по 20 літрів і гучно заявляє, що він буде здійснювати перевірку якості палива, що продається. Що робить керівник бензоколонки? Найпростішим було би наповнити ємності й чемно попросити не починати перевірку. І керівник спокійний, і перевіряючий спокійний. Однак керівник бензоколонки наливає в кожну ємність по одному літру палива (добре знаючи, що для перевірки потрібно не більше одного літра палива). Спокійно вислуховує протягом 15-ти хвилин невдоволення, що виражається перевіряючим уголос, і погрози накласти штраф. Чи був після цього Shell Lietuva покараний за якість палива? Ні. Чи виникне ще коли-небудь бажання в того ж службовця повернутись на бензоколонку Shell? Ні. А якби керівник бензоколонки вибрав перший варіант і наповнив би до країв обидві ємності, скільки разів "той, хто перевіряє якість" прийшов би знову? Цілком імовірно, ще не один раз.

Інший приклад: санінспектор став часто перевіряти бензоколонку. Керівники бензоколонки дивувались, чому їм заважають працювати кілька разів на місяць.

Виявляється, треба було перестати пропонувати безкоштовно випити кави. Під час "перевірки" "перевіряючого" чемно попередили, скільки коштує чашка кави, і йому було пред'явлено касовий чек.

Ще один приклад із діяльності Shell Group. В одну із країн Азії перед будівництвом платформи з виробництва газу потрібно було імпортувати вертоліт. Імпорт вертольотів не заборонено, але у країні складно взяти вертоліт напрокат. Однак є один нюанс: у роботі митниці такий бюрократизм, що перед імпортом необхідно записатись у чергу та три місяці чекати оформлення документів. Поки везуть вертоліт, довелося б чекати ще два місяці. Один місяць затримки - 2 млн доларів збитків. Первинні звертання до працівників митниці ясно показали, що без додаткової плати черга не стане рухатися швидше. Оцінити суму грошей, необхідну для "обходу" системи, що сформувалася, практично неможливо <...> Як узгодити принципи бізнесу й результат бізнесу? <...>

Shell вибрав чесний шлях. Жоден із працівників митниці не був "обласканий", імпорт вертольота тривав довго. Понесені збитки довелося вписати в бухгалтерські книги. Однак варто згадати одну деталь. У Shell у тій країні є підприємство, акції якого є й у держави. У співвідношенні 50:50 ділиться не тільки прибуток, а й понесені збитки. Як тільки був загублений мільйон, відразу почалась реформа митної системи. Через півроку у країні не залишилось ніяких черг на проходження митних процедур. <...>".

Ознайомившись із уривками з документа, учні виконують завдання "Ключ до боротьби з корупцією". Учні в порожні клітинки "ключа" вписують способи боротьби з корупцією, що використовувались корпорацією "Shell". Результати роботи обговорюються й узагальнюються.

Автор: Д. Тручінскене, "Антикоррупционное воспитание в школе".

За матеріалам: Освіта.ua

Дата публікації: 19.12.2008